

13.01.2026 р.

НАКАЗ
м. Івано-Франківськ

№ 6

**Про внесення змін
до наказу №191 від 19.11.25 року**

Відповідно до Постанови КМУ №1513 від 19.11.2025 року «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми» внести зміни до наказу №191 від 14.11.2025 року «Про затвердження «Положення про порядок захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження»

НАКАЗУЮ:

1. Внести зміни до наказу від 19.11.25р. №191 та затвердити «Положення про запобігання, виявлення, реагування та протидію насильству й жорстокому поводженню з дітьми» (додаток №1).
2. Ознайомити педагогічний колектив зі змінами зазначеними у Постанові КМУ №1513 від 19.11.2025 року «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми».
3. Психологічній службі оновити інформацію на сайті ліцею та інформаційному стенді щодо актуальних номерів телефонів реагування на випадки всіх форм насильства для учнів та батьків.
4. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор ліцею

Наталія СТЕФАНІШИНА

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання, виявлення,
реагування та протидію насильству й
жорстокому поводженню з дітьми

1. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання і протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми Ліцею №13 Івано-Франківської міської територіальної громади (далі –

Положення) регулює питання організації захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження в Ліцеї №13 Івано-Франківської міської територіальної громади.

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 06.10.2024 № 3792-IX; Постанов Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті» від 22.08.2018 № 658, «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» від 01.06.2020 № 585, «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження» від 28.07.2021 № 775; «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми» № 658 від 04.06.2025, постанови Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 р. № 1513 «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми», наказу Міністерства освіти та науки України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами»; наказу Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України від 13.02.2019 № 369/180 (zareestrovaniy v Ministerstvi yustitsii Ukraini 02.04.2019 № 333/33304) «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства».

1.3. Положення визначає систему організації роботи Ліцею №13 Івано-Франківської міської ради щодо профілактики, виявлення, реагування та запобігання насильству щодо дітей у закладі.

1.4. Дія Положення поширюється на Ліцей №13 Івано-Франківської міської територіальної громади, а також на всіх працівників, дотичних до організації освітнього процесу в ньому.

1.5. Метою Положення є створення системи захисту дітей, унеможливлення насильства в освітньому середовищі, запровадження ефективних механізмів реагування на будь-які випадки жорстокого поводження.

1.6. Положення є обов'язковим до виконання для працівників ліцею, педагогічних працівників, фахівців психологічної служби та інших працівників, діяльність яких пов'язана з роботою з дітьми.

2. Терміни та основні визначення

Безпечне освітнє середовище – сукупність умов у ліцеї, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації, поширення неправдивих відомостей, пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають

вживання на території та в приміщеннях ліцею алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Здорове освітнє середовище – сукупність умов, заходів і правил у ліцеї, що спрямовані на формування культури здорового способу життя (знань, навичок, здатності та усвідомленої потреби) в усіх учасників освітнього процесу і зміцнення здоров'я здобувачів освіти у безпечному освітньому середовищі, зокрема шляхом організації оптимального розподілу рухової активності, фізичних та інтелектуальних навантажень і відпочинку, психологічного та/або психологопедагогічного супроводу, формування культури особистої гігієни, здорового харчування, безпекового, екологічного мислення та поведінки, у тому числі в інформаційному просторі, культури діалогу та ненасильницької, безконфліктної комунікації, проведення профілактичних і просвітницьких заходів, застосування ергономічних підходів у створенні освітнього середовища.

Жорстоке поводження з дітьми – будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини.

Насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

Види насильства:

економічне насильство – форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

психологічне насильство – форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

сексуальне насильство – форма домашнього насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

фізичне насильство – форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Насильство щодо дитини – дії або бездіяльність, що спричиняють або можуть спричинити шкоду фізичному, психічному здоров'ю чи розвитку дитини.

Домашнє насильство щодо дитини – насильство, що відбувається в сім'ї або між родичами.

Булінг (цькування) – діяння учасників освітнього процесу, що полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням цифрових технологій.

Жорстоке поводження з дитиною – дії або бездіяльність, що завдають фізичних або психологічних страждань.

Підозра на насильство – будь-які ознаки, інформація чи поведінкові прояви, що можуть свідчити про наявність ризику.

Систематичність – вчинення насильства два і більше разів протягом року.

Посадова особа – керівник та працівники ліцею, у тому числі педагогічні працівники, медичні працівники, тренери та інші працівники, які взаємодіють з дітьми.

Булінг (цькування) – психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками одного колективу, або дитиною стосовно іншого учасника одного колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси потерпілої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків.

Мобінг (цькування) – систематичні (повторювані) тривалі умисні дії або бездіяльність роботодавця, окремих працівників або групи працівників трудового колективу, які спрямовані на приниження честі та гідності працівника, його ділової репутації, у тому числі з метою набуття, зміни або припинення ним трудових прав та обов'язків, що проявляються у формі психологічного та/або економічного тиску, зокрема із застосуванням засобів електронних комунікацій, створення стосовно працівника напруженої, ворожої, образливої атмосфери, у тому числі такої, що змушує його недооцінювати свою професійну придатність.

Колектив – група з двох або більше осіб, які об'єднані (організовані) відповідно до законодавства з метою здобуття освіти, тренування, творчості, оздоровлення, відпочинку, лікування тощо та не перебувають між собою у трудових відносинах.

Програма для дитини або іншої особи, яка вчинила булінг (цькування) – комплекс заходів, що формується на основі результатів оцінки ризиків та спрямований на зміну насильницької поведінки особи, яка вчинила булінг (цькування), формування у неї нової, неагресивної психологічної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків.

Програма для дитини або іншої особи, яка постраждала від булінгу (цькування) або стала його свідком – комплекс заходів, спрямованих на позбавлення емоційної залежності, невпевненості у собі та формування у особи, яка постраждала від булінгу (цькування) або стала його свідком, здатності відстоювати власну гідність, захищати свої права у приватних стосунках, у тому числі за допомогою уповноважених органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

3. Завдання:

3.1. Запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

3.2. Проведення аналізу ситуації у закладах освіти (фізичного та емоційно психологічного середовища).

3.3. Визначення механізмів реагування Ліцею №13 Івано-Франківської міської територіальної громади на випадки насильства та жорстокого поводження.

3.4. Визначення обов'язків та відповідальності учасників освітнього процесу щодо створення та дотримання безпечної поведінки в закладі освіти.

3.5. Формування у працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

3.6. Поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження з дітьми у всіх сферах діяльності.

3.7. Забезпечення інформування про цілодобові телефони довіри з питань допомоги жертвам насилля.

3.8. Забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції, служби у справах дітей та Департаменту освіти та науки про випадки вчинення насильства й жорстокого поводження з дітьми.

4. Принципи діяльності:

4.1. Дотримання найкращих інтересів дитини.

4.2. Нульова толерантність до будь-яких форм насильства.

4.3. Забезпечення конфіденційності інформації.

4.4. Превентивність та системність роботи.

4.5. Партнерська взаємодія освітніх, соціальних та правоохоронних органів.

4.6. Підзвітність, прозорість та відповідальність працівників закладу освіти.

4.7. Недопущення повторної травматизації дитини.

5. З метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми закладами освіти повинно бути забезпечено впровадження таких основних заходів:

5.1. Превентивні заходи:

– затвердження Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

– затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з додатком 1;

– затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) згідно з додатком 2;

– затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей згідно з додатком 3;

– інформування керівників та працівників суб'єктів роботи з дітьми та молоддю з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, дітей, батьків або інших законних представників дитини;

– проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в діяльності суб'єктів роботи з дітьми та молоддю, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації;

– врахування ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників суб'єктів роботи з дітьми та молоддю.

5.2. Заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

– організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

– оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про

випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми у Ліцеї №13 Івано-Франківської міської ради (далі – повідомлення).

5.3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організація тренінгів, інших навчальних заходів для працівників та інших фахівців, які контактують з дітьми;
- організація інформаційно-просвітницьких заходів для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);
- залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських конференцій, форумів, розповсюдження інформаційних матеріалів на сайті Ліцею №13 Івано-Франківської міської ради, офіційних сторінках у соціальних мережах).

5.4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:

- здійснення контролю у Ліцеї №13 Івано-Франківської міської ради (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);
- регулярні самоперевірки у навчальному закладі (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);
- збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування дітей, батьків, персоналу);
- аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства з метою недопущення їх повторення).

5.5. Заходи з інформування (розміщення у доступних місцях для дітей, батьків та інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення) згідно з додатком 4.

6. Повноваження керівника Ліцею №13 Івано-Франківської міської ради:

6.1. Здійснює заходи, визначені в Типовій програмі унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658 (Офіційний вісник України, 2025 р., № 53, ст. 3700).

6.2. Затверджує Положення про запобігання та протидію насильству і жорстокому поводженню з дітьми з урахуванням Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 року № 658, та Порядку реагування на випадки насильства і жорстокого поводження з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1513, є відповідальним за його реалізацію, забезпечує його оприлюднення, ознайомлення з ним працівників та здійснює контроль за виконанням, в якому обов'язково визначаються суб'єкти виконання Типової програми (адміністрація закладу, педагогічні працівники, працівники психологічної служби, волонтери, інші залучені фахівці, які контактують із дітьми), коло осіб, на яких поширюється дія Положення, вимоги до політики найму працівників закладів освіти у сфері запобігання насильству (перевірка кандидатів на наявність судимостей, надання рекомендацій), а також вимоги щодо обов'язкового навчання персоналу з питань захисту прав дитини.

6.3. Забезпечує проведення заходів щодо ознайомлення працівників закладу освіти та інших фахівців, діяльність яких пов'язана з роботою з дітьми, з Положенням про запобігання та протидію насильству і жорстокому поводженню з дітьми до початку

виконання ними обов'язків, але не пізніше ніж у п'ятиденний робочий строк з дня початку роботи.

6.4. За погодженням із службою у справах дітей формує склад комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми (далі – комісія), організовує її роботу, оприлюднює інформацію про склад комісії.

6.5. Організовує інформування працівників Ліцею №13 про захист дітей від усіх форм насильства та жорстокого поводження, зокрема про види і форми жорстокого поводження з дітьми, насильства стосовно дітей і за участю дітей, ознаки різних форм насильства та жорстокого поводження, порядок взаємодії суб'єктів з метою реагування на такі випадки та організації надання дитині необхідної допомоги, дії та заходи щодо надання дитині екстреної допомоги у зв'язку із загрозою внаслідок насильства її життю та здоров'ю.

6.6. Розглядає усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, які сталися у приміщенні, на території Ліцею №13 або під час заходів поза його межами, організатором (співорганізатором) яких є ліцей (далі – повідомлення), протягом однієї доби з дня надходження, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень та опрацювання комісією отриманих повідомлень.

6.7. Невідкладно повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції, службі у справах дітей та інформує уповноважений орган засновника – Департамент освіти та науки у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

6.8. Сприяє проходженню особами, які вчинили насильство та/або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком та/або постраждали від насильства та жорстокого поводження (далі – сторони насильства та/або жорстокого поводження з дитиною), відповідної програми для таких осіб.

6.9. Забезпечує проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників ліцею з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

6.10. Взаємодіє із службою у справах дітей, центром соціальних служб, закладами охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми.

7. Працівники ліцею у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані невідкладно:

7.1. Вжити заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною.

7.2. Надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції.

7.3. Повідомити керівнику закладу освіти та одному з батьків або іншим законним представникам дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитині, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

8. Права та обов'язки учасників освітнього процесу

8.1. Здобувачі освіти мають право на:

– якісні освітні послуги;

– індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний

вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;

- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;
- безпечні та нешкідливі умови навчання;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь – яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від насильства та жорстокого поводження з дітьми, стала свідком або вчинила жорстоке поводження з дітьми.

8.2. Здобувачі освіти зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку ліцею;
- повідомляти керівництво ліцею про факти насильства та жорстокого поводження стосовно здобувачів освіти, педагогічних, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

8.3. Працівники, які залучаються до освітнього процесу мають право на:

- захист професійної честі і гідності;
- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

8.4. Працівники, які залучаються до освітнього процесу, зобов'язані:

- дотримуватися педагогічної етики;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;
- формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності дотримуватись Конституції та законів України;
- формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;
- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою;
- дотримуватись установчих документів та правил внутрішнього розпорядку ліцею, виконувати свої посадові обов'язки;

– невідкладно інформувати директора ліцею про випадки будь-яких форм насильства щодо здобувачів освіти, педагогічних працівників та інших осіб, залучених до освітнього процесу, про які їм стало відомо безпосередньо або з повідомлень інших осіб;

– у разі вчинення директором жорстокого поводження з дитиною невідкладно повідомити про цей факт Департамент освіти та науки Івано-Франківської міської ради та уповноважений підрозділ Національної поліції.

8.5. Батьки або інші представники здобувачів освіти мають право:

– отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від насильства або жорстокого поводження з дитиною;

– про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у ліцеї та його освітньої діяльності;

– подавати заяву директору про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною, а також стосовно будь-якого іншого учасника освітнього процесу, вимагати невідкладного (упродовж однієї доби з моменту надходження заяви) та неупередженого реагування на такі випадки;

– отримувати інформацію щодо порядку та умов проходження їхньою дитиною, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, відповідних програм для таких осіб.

8.6. Батьки або інші представники здобувачів освіти зобов'язані:

– виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;

– поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;

– дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;

– формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;

– настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства.

9. Організувати та забезпечити роботу механізму подання повідомлень, який передбачатиме:

9.1. Інформування дітей та їх батьків або інших законних представників дитини, працівників ліцею про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки.

9.2. Забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

9.3. У разі потреби керівник ліцею може визначати відповідальну особу для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з

дітьми, яка реєструватиме повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду.

9.4. Керівник ліцею розглядає повідомлення протягом однієї доби з дня його надходження.

9.5. У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною керівник ліцею невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє про це батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, інформує Департамент освіти та науки, а також вживає заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» (Офіційний вісник України, 2020 р., № 57, ст. 1779).

10. Відповідно до статті 10 Закону України «Про охорону дитинства» забороняється працювати у контакті з дітьми особам, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи.

10.1. Під час працевлаштування осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт з дітьми, має бути проведене опитування, яке може включати запитання ситуаційного характеру щодо насильства або жорстокого поводження із дитиною, з метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження.

11. Розробити та поширити інформаційні матеріали з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми шляхом згідно з додатком 4:

11.1. Розміщення на інформаційних стендах у приміщенні закладів освіти, розповсюдження серед працівників закладу освіти, дітей, їх батьків або інших законних представників дитини у формі буклетів (листівок).

11.2. Надсилання через батьківські, учнівські групи в месенджерах, розміщення на офіційному веб-сайті ліцею та його сторінках у соціальних мережах.

11.3. Проведення тематичних семінарів для батьків або інших законних представників дитини.

12. Забезпечити інформування працівників ліцею з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми (далі – інформування), що передбачає такі напрями (теми):

- розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;
- методи профілактики булінгу серед дітей;
- використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами;
- надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;
- дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства;
- алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства

або жорстокого поводження з дитиною.

13. Інформування здійснюється шляхом:

- проведення щорічних інформаційних кампаній, тематичних тижнів і конкурсів, приурочених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- інтерактивних тренінгів для дітей із розвитку емоційного інтелекту, толерантності та ненасильницького спілкування;
- проведення ігор та рольових вправ, які моделюють реальні ситуації та допомагають дітям дізнатися про способи захисту порушених прав;
- впровадження занять за типом діяльності ліцею з питань безпечної поведінки, прав дитини та медіації;
- співпраці з психологами та соціальними працівниками для проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству;
- організації зустрічей із фахівцями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству (працівників СОБ, юристи, соціальні працівники);
- використання мультимедійних матеріалів (відеороликів, презентацій, інтерактивних платформ) для інформування дітей у цікавій та доступній формі щодо неприпустимості насильства та жорстокого поводження, ознайомлення з ознаками та формами насильства та жорстокого поводження, порад щодо запобігання насильству в дитячому середовищі, процедури повідомлення про насильство та жорстоке поводження, передбаченої суб'єктом роботи з дітьми та молоддю, алгоритму дій у разі виявлення насильства, способів та механізмів отримання допомоги, можливих наслідків для особи, яка вчинила насильство або жорстоке поводження.

Для проведення інформування дітей, батьків або інших законних представників дітей, працівників закладів освіти можуть залучатися експерти, фахівці, зокрема представники органів місцевого самоврядування, структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, служби у справах дітей, уповноважених підрозділів органів Національної поліції, надавачів соціальних послуг, закладів вищої освіти, а також працівники психологічної служби, соціальні педагоги, фахівці в галузі права, представники громадських об'єднань, іноземних неурядових організацій.

14. Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми.

14.1. Цей Порядок визначає механізм реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми в ліцеї №13 Івано-Франківської міської ради, які сталися у приміщенні, на його території або під час заходів поза його межами, організатором (співорганізатором) яких є ліцей.

У цьому Порядку терміни вживаються у значенні, наведеному у Сімейному кодексі України, Кримінальному кодексі України, Кодексі України про адміністративні правопорушення, Законах України «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», інших нормативно правових актах.

14.2. Працівники ліцею у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з нею;
- за потреби надати домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання дитині екстреної медичної допомоги;
- невідкладно звернутися до уповноваженого підрозділу Національної поліції,

повідомити керівнику закладу освіти, батькам або іншим законним представникам дитини у паперовій або електронній формі, крім випадків, коли керівник ліцею, батьки або інші законні представники є кривдниками дитини.

14.3. Керівник ліцею у разі виявлення ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною:

- невідкладно, у строк, що не перевищує трьох годин, повідомляє про виявлення ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною (в письмовій формі, зокрема за допомогою електронної комунікації) батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), уповноваженому підрозділу Національної поліції та службі у справах дітей за місцем розташування суб'єкта з одночасним інформуванням про це територіального органу Нацсоцслужби, Державної служби у справах дітей та Департаменту освіти та науки (додаток 1);
- скликає засідання комісії не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення.

У випадку виявлення насильства та/або жорстокого поводження з дитиною з боку керівника ліцею працівники, батьки, інші законні представники дитини або свідки цього випадку повинні в обов'язковому порядку повідомити Департамент освіти та науки Івано-Франківської міської ради.

У разі відсутності керівника закладу освіти чи особи, на яку покладено виконання обов'язків керівника закладу освіти, функції керівника ліцею, передбачені цим пунктом, виконує Департамент освіти та науки.

14.4. Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі.

Склад комісії формується з урахуванням її основних завдань та затверджується керівником установи (суб'єкт реагування).

Склад комісії не може бути менше п'яти осіб. До нього входять голова комісії, заступник голови комісії, секретар та члени комісії.

До складу комісії входять працівники ліцею, зокрема педагогічні (науково-педагогічні) працівники, практичний психолог та соціальний педагог, а також представники служби у справах дітей за місцем розташування суб'єкта та надавача соціальних послуг, уповноваженого підрозділу Національної поліції (за згодою). До складу комісії не може входити працівник, щодо якого надійшло повідомлення.

Член комісії, щодо якого надійшло повідомлення, виключається із складу комісії.

Кожен член комісії повинен не допускати конфлікту інтересів під час виконання своїх обов'язків. У разі виявлення конфлікту інтересів член комісії зобов'язаний негайно письмово повідомити про це голові комісії. У разі виявлення конфлікту інтересів голови комісії, голова комісії має утриматися від участі в опрацюванні відповідного повідомлення, письмово повідомивши заступнику голови комісії. У такому разі функції голови комісії виконує заступник голови комісії.

14.5. Головою комісії є директор ліцею (суб'єкт реагування).

Головою комісії не може бути директор ліцею, щодо якого надійшло повідомлення.

Голова комісії:

- організовує роботу комісії;
- визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії;
- забезпечує дотримання строків та процедур;
- визначає порядок денний і перелік питань, що підлягають розгляду;

– забезпечує моніторинг ефективності заходів реагування.

У разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник.

У разі відсутності голови комісії та його заступника обов'язки голови комісії виконує один із членів комісії, який обирається комісією під час засідання за поданням її секретаря.

У разі встановлення під час діяльності комісії факту вчинення головою комісії насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, голова комісії підлягає негайному виключенню із складу комісії. Виконання обов'язків голови комісії у такому випадку виконує його заступник.

14.6. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

У разі відсутності секретаря комісії його обов'язки виконує один із членів комісії, який обирається під час засідання за поданням голови комісії або його заступника.

14.7. Член комісії має право:

- ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку насильства та/або жорстокого поводження з дітьми, брати участь у їх перевірці;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;
- брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;
- висловлювати окрему думку усно або письмово;
- вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

14.8. Член комісії зобов'язаний:

- особисто брати участь у роботі комісії;
- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;
- виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії;
- брати участь у голосуванні.

14.9. Метою діяльності комісії є:

- запобігання випадкам насильства та жорстокого поводження з дітьми під час провадження діяльності закладу освіти;
- з'ясування причин, які призвели до випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, та вжиття заходів для усунення таких причин.

14.10. Діяльність комісії провадиться з дотриманням принципів:

- законності;
- верховенства права;
- забезпечення найкращих інтересів дитини;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення;
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною;
- нетерпимості насильства та жорстокого поводження з дитиною та визнання

його суспільної небезпеки.

Комісія у своїй діяльності керується Законами України «Про інформацію», «Про захист персональних даних», «Про охорону дитинства», «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», постановами Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини» (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561), від 1 червня 2020 р. № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» (Офіційний вісник України, 2020 р., № 57, ст. 1779) та іншими актами законодавства.

14.11. До завдань комісії належать:

- збір інформації щодо обставин випадку насильства та/або жорстокого поведіння з дітьми, зокрема пояснень сторін насильства та/або жорстокого поведіння з дитиною, батьків або інших законних представників дитини, яка стала стороною насильства та/або жорстокого поведіння з дитиною;
- опрацювання повідомлень, аналіз зібраної інформації щодо обставин, зазначених у повідомленні;
- оцінка потреб осіб, які є стороною насильства та/або жорстокого поведіння з дитиною, в соціальних та психолого-педагогічних послугах і забезпечення таких послуг;
- надання рекомендацій щодо добровільного проходження особами, які стали стороною насильства та/або жорстокого поведіння з дитиною, відповідної програми для таких осіб;
- підготовка пропозицій щодо внесення змін до положення про запобігання та протидію насильству та/або жорстокому поведінню з дітьми;
- здійснення моніторингу виконання рекомендацій комісії і надання відповідної інформації службі у справах дітей за місцем розташування ліцею;
- розгляд висновків практичного психолога та соціального педагога або інших експертних висновків, що мають значення для об'єктивного розгляду заяви у разі їх надходження від батьків або інших законних представників дитини.

Комісія має право:

- оцінювати потреби сторін насильства та/або жорстокого поведіння з дитиною в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, зокрема із залученням фахівців служби у справах дітей та надавача соціальних послуг;
- рекомендувати особам, які стали стороною насильства та/або жорстокого поведіння з дитиною, проходження відповідної програми для таких осіб;
- визначати причини насильства та/або жорстокого поведіння, а також необхідні заходи для усунення таких причин;
- здійснювати моніторинг ефективності соціальних та психологопедагогічних послуг, заходів з усунення причин насильства та/або жорстокого поведіння з дитиною, заходів впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;
- надавати рекомендації для працівників ліцею щодо доцільних методів здійснення заходів з дітьми, які стали стороною насильства та/або жорстокого поведіння з дитиною;
- надавати рекомендації для батьків або інших законних представників дитини, яка стала стороною насильства та/або жорстокого поведіння з дитиною.

14.12. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться очно, а в разі потреби

– дистанційно чи у змішаному форматі, коли частина членів комісії беруть участь у її роботі дистанційно.

Дату, час, місце і формат проведення засідання комісії визначає її голова, за відсутності голови комісії – його заступник.

14.13. Засідання комісії є правомочним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

14.14. Секретар комісії не пізніше ніж за добу повідомляє членам комісії, а також іншим заінтересованим особам про порядок денний запланованого засідання, дату, час, місце і форму його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронній або паперовій формі.

14.15. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів затвердженого складу комісії.

У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови комісії. За відсутності голови комісії вирішальним є голос його заступника.

14.16. Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою згідно з додатком 5.

14.17. До участі у засіданні комісії можуть залучатися батьки або інші законні представники дитини (за згодою), крім випадків, коли вони є кривдниками дитини, а також особи, які стали свідками випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватися принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

– ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;

– ставити питання по суті розгляду;

– подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

14.18. Голова комісії доводить до відома зацікавлених осіб, служби у справах дітей та Департаменту освіти та науки рішення комісії згідно із протоколом засідання та здійснює контроль за його виконанням.

14.19. Термін опрацювання комісією повідомлень та виконання нею своїх завдань не має перевищувати 10 робочих днів із дня їх отримання керівником установи.

15. З метою унеможливлення насильства або жорстокого поводження з дітьми керівник закладу освіти забезпечує виявлення поведінки дітей, працівників закладів освіти, яка потенційно може призводити до насильства та жорстокого поводження.

Недопустимою вважається поведінка, що може призводити до порушення права дитини на повагу до її особистості, гідне ставлення.

Індикаторами, які можуть вказувати на потенційні ризики спричинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, є використання тону голосу, який може сприйматися як залякування або образа, використання принизливих коментарів стосовно дітей та в присутності дітей, застосування покарань до дитини, а також інші індикатори.

16. З метою унеможливлення ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною працівники ліцею повинні не допускати фізичного контакту з дитиною,

якщо він не є необхідним відповідно до змісту заходів або видів діяльності з дитиною.

У разі коли передбачається фізичний контакт з дитиною, який є необхідним відповідно до змісту заходів з дитиною, такий контакт проводиться у присутності не менше однієї повнолітньої особи, крім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

17. Унеможливлення насильства та жорстокого поводження включає регулярне оцінювання ризиків, пов'язаних з насильством та жорстоким поводженням з дітьми, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації, із забезпеченням подальшого моніторингу та контролю, а також перегляд запроваджених заходів з унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

Якщо за результатами розгляду повідомлення:

– виявлено ознаки насильства та жорстокого поводження з дитиною, ліцей аналізує причини та умови, які могли сприяти або стати підставою для порушення прав дитини;

– не виявлено ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною, інформація, викладена в повідомленні, аналізується на предмет наявності ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною та вживаються заходи до унеможливлення настання таких ризиків.

Діяльність щодо виявлення та аналізу ризиків провадиться закладами освіти із залученням сторін, зокрема дітей.

18. Про невиконання, неналежне виконання закладами освіти повноважень щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми може бути повідомлено уповноваженій особі органу місцевого самоврядування, на який покладено функції щодо забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

19. Відповідальність осіб причетних до булінгу (цькування), насильства та жорстокого поводження з дітьми:

19.1. Відповідальність за булінг (цькування) встановлена статтею 173 п.4 Кодексу України про адміністративні правопорушення такого змісту:

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

19.2. Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, – тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на

строк від двадцяти до сорока годин.

19.3. Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, – тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

19.4. Неповідомлення директором закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

20. Взаємодія з установами, які здійснюють заходи у сфері запобігання та захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження в закладах освіти

20.1. Налагодження співпраці із службою у справах дітей, центром соціальних служб, представниками правоохоронних органів, громадських інституцій.

20.2. Розроблення спільних планів роботи з проведення превентивних інформаційно-просвітницьких заходів з усіма учасниками освітнього процесу з питань запобігання та протидії насильству.

20.3. Участь представників інших установ у професійному інформуванні усіх учасників освітнього процесу щодо запобіганню насильству та жорстокого поводження.

21. Прикінцеві положення

21.1. Положення про запобігання, виявлення, реагування та протидію насильству й жорстокому поводженню з дітьми системи освіти Івано-Франківської міської територіальної громади є обов'язковим до виконання усіма закладами освіти Івано-Франківської міської ради.

21.2. Учасники освітнього процесу усіх закладів освіти Івано-Франківської міської територіальної громади мають бути ознайомлені з Положенням про запобігання, виявлення, реагування та протидію насильству й жорстокому поводженню з дітьми.